

PM 2007:172 RIV (Dnr 322-1737/2007)

Allas rätt till en bra skola

Svar på skrivelse från Roger Mogert (s)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande skrivelsen anses besvarad med hänvisning till denna promemoria

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Roger Mogert (s) har i en skrivelse föreslagit kommunstyrelsen att tillskriva regeringen angående en lagändring som innebär att det lokala inflytandet över friskoleetableringar ökar.

Roger Mogert framför att eftersom kommunen har ansvaret för att alla barn erbjuds en god skolgång så räcker det inte med att skolan godkänns av Skolverket utan kommunerna måste ges inflytande över friskolornas verksamhet och rätt att säga nej till friskoleetableringar.

Beredning

Ärendet har remitterats till utbildningsnämnden och stadsledningskontoret.

Utbildningsnämnden anser inte att det finns skäl att tillskriva regeringen angående en lagändring som innebär att det lokala inflytandet över friskoleetableringar ökar.

Stadsledningskontoret anser inte att det finns skäl att tillskriva regeringen angående en lagändring som innebär att det lokala inflytandet över friskoleetableringar ökar.

Mina synpunkter

Rätten att välja skola och förekomsten av friskolor har bidragit till en positiv utveckling av skolväsendet som helhet. Nya undervisningssätt utvecklas och föräldrars delaktighet och engagemang ökar. Friskolor fyller en viktig funktion som komplement och konkurrent till det kommunala skolväsendet. Full etableringsfrihet för friskolor är en självklarhet. Det är viktigt att likvärdiga villkor mellan stadens egna skolor och friskolor råder. Samma förhållande och rätt att välja skola bör gälla även i landets övriga kommuner, oavsett politisk majoritet.

Regeringen tillsatte i mars 2007 en utredning som ska föreslå hur lagstiftningen på några områden, bl.a. ansökningsprocessen, ska ändras så att offentliga och fristående skolor ska kunna bedriva verksamhet på lika villkor.

Jag ser med anledning av detta inga skäl till varför regeringen bör tillskrivas angående lagändring som innebär att det inte räcker med ett godkännande av Skolverket för friskoleetablering och att enskilda kommuner ska ges rätten att säga nej till friskoleetableringar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande skrivelsen anses besvarad med hänvisning till denna promemoria

Stockholm den 4 oktober 2007

LOTTA EDHOLM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* och *Roger Mogert* (båda s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Skriva till regeringen om en lagändring som innebär att det lokala inflytandet över friskoleetableringar ökar.
2. Därutöver framföra följande

I Stockholm pågår en utveckling mot fler och fler privata skolor och resultatet av den ökade friskoleetableringen riskerar att skapa stora problem inom Stockholms skolvärld. Den fria etableringsrätten innebär i praktiken att vem som helst kan starta en friskola var som helst bara de uppfyller Skolverkets kriterier. De som har ansvar för utbildningsverksamheten och dess kvalitet har ingen möjlighet att påverka en överetablering av friskolor i en viss stadsdel eller i staden som helhet. Högre krav måste kunna ställas för rätt ha rätt att etablera en friskola och kommunen måste ges ett inflytande också över friskolornas verksamhet. Kommunen måste kunna säga nej till etablering av en skola vars enda syfte är att välja ut elever och kurser för att tjäna pengar eller om det är helt uppenbart att en start av en friskola leder till överetablering av skolplatser.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Roger Mogert*, *Tomas Rudin*, *Teres Lindberg* och *Malte Sigemalm* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Roger Mogert (s) har i en skrivelse föreslagit kommunstyrelsen att tillskriva regeringen angående en lagändring som innebär att det lokala inflytandet över friskoleetableringar ökar.

Roger Mogert framför att eftersom kommunen har ansvaret för att alla barn erbjuds en god skolgång så räcker det inte med att skolan godkänns av Skolverket utan kommunerna måste ges inflytande över friskolornas verksamhet och rätt att säga nej till friskoleetableringar

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt med lika villkor för fristående och kommunala skolor och att full etableringsfrihet för friskolor ska råda. Alla elever ska ha möjlighet att välja mellan olika skolformer. Friskolorna utgör ett viktigt komplement till de kommunala skolorna och den ökade konkurrensen gör att skolverksamheten som helhet utvecklas positivt. I och med att Skolverket informerar kommunen om kommande etablering av friskolor underlättas kommunernas planering för skolverksamheten.

Regeringen tillsatte i mars 2007 en utredning som ska föreslå hur lagstiftningen på några områden, bl. a. ansökningsprocessen, ska ändras så att offentliga och fristående skolor ska kunna bedriva verksamhet på lika villkor.

Med anledning av ovanstående anser inte stadsledningskontoret att det finns skäl för att tillskriva regeringen angående en lagändring som innebär att det lokala inflytandet över friskoleetableringar ökar.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordförande Roger Mogert m.fl. (s) och Inger Stark (v), *bilaga*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 juni 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen och kommunstyrelsen behandlade hösten 2006 ett yttrande avseende Skolverkets uppdrag att överväga och lämna förslag till prövning och bidrag för fristående skolor. Skolverket föreslog förändringar gällande en fristående skolas tidpunkt för ansökan och beslut, konsekvenserna av en fristående skola etablering, bidrag, redovisning av kostnader för olika gymnasieprogram.

Förvaltningen menade att verkets förslag som helhet bidrar till likartade förutsättningar mellan såväl huvudmän som skolformer. Förvaltningen pekade dock på att förslaget inte tillräckligt stärker möjligheten för storstadskommunerna att kunna yttra sig om konsekvenserna vid en eventuell nyetablering i ett visst geografiskt område. Det saknas ett tydligt storstadsperspektiv på vad som är långtgående negativa konsekvenser och på vilka grunder Skolverket i sin bedömning kommer att ta hänsyn till storstadsproblematiken.

Regeringen tillsatte i mars 2007 en utredning med syfte att se över villkoren så att det blir

likvärdiga villkor mellan skolor med olika huvudmän. Uppdraget ska slutredovisas senast den 29 februari 2008. Utredningen ska bl. a. föreslå hur man på några områden ska ändra i lagstiftningen så att offentliga och fristående skolor ska kunna bedriva verksamhet på lika villkor.

Mot denna bakgrund finner förvaltningen inte skäl att i nuläget tillskriva regeringen angående en lagändring som innebär att det lokala inflytandet över friskoletableringar ökar.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (s) och Inger Stark (v) enligt följande

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi yrkade att nämnden skulle besluta

- att avslå förvaltningens förslag till beslut
- att tillskriva regeringen angående en lagändring som innebär att det lokala inflytandet över friskoleetableringar ökar

I Stockholm pågår en utveckling mot fler och fler privata skolor och resultatet av den ökade friskoleetableringen riskerar att skapa stora problem inom Stockholms skolvärld

Den fria etableringsrätten innebär i praktiken att vem som helst kan starta en friskola var som helst bara de uppfyller Skolverkets kriterier. De som har ansvar för utbildningsverksamheten och dess kvalitet har ingen möjlighet att påverka en överetablering av friskolor i en viss stadsdel eller i staden som helhet.

Högre krav måste kunna ställas för rätt ha rätt att etablera en friskola och kommunen måste ges ett inflytande också över friskolornas verksamhet. Kommunen måste kunna säga nej till etablering av en skola vars enda syfte är att välja ut elever och kurser för att tjäna pengar eller om det är helt uppenbart att en start av en friskola leder till överetablering av skolplatser.